

Yeni: 20 dilde evde hasta bakımı ölçüm birimi (BSFC: Burden Scale for Family Caregivers)

Tek bir anket kullanarak bakım vericilerin üstlendikleri bakım yükü hakkında avrupa genelinde gerçekçi bir ölçüm ve izlenime varmak mümkün.

1. Açıklama

Bakım yükü, kronik hastalar ve bakıma ihtiyacı olan kişiler için bakım vericilerinin üstlendikleri en önemli faktörlerden biri. Bakım vericilerin bakım yükü arttıkça fizyolojik ve psikolojik sağlıkları doğru oranda etkilenir. Karı-koca arasında bir eş tarafının diğerinin bakımını üstlenmesi, bakım verici bireyin yaşam ömrü üzerinde dahi olumsuz sonuçlar doğurur. Bakım vericinin fiziksel ve duygusal sağlığı onun hastaya karşı olan davranış biçimini ve bakıma ihtiyacı olan kişinin bakımevine gönderme süreyini belirler (Gräßel, 2007)

2. Bakım verme yükü ölçeği (BSFC)

Lütfen aşağıdaki soruları şu anki durumunuzu göz önünde bulundurarak cevaplayınız. “Şu anki durum” ile kasıtlanan, hastanın hastalığıyla olan mücadelesi ve genel anlamda görülen değişikliklerdir.

Aşağıdaki her beyanda durumunuzu en doğru ifade eden şıkkı (sağdaki kareleri) işaretleyiniz. Lütfen her soruyu cevaplandırınız!

	kesinlikle doğru	çoğunlukla doğru	biraz doğru	doğru değil
1. Kendimi sabahları uykumu tam olarak almış hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
2. Bakım nedeniyle hayattan aldığım mutluluğum azaldı.	☐	☐	☐	☐
3. Kendimi çoğu zaman bedensel bitkin hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
4. Bazen içinde bulunduğum durumdan kurtulmayı/kaçmayı arzuluyorum.	☐	☐	☐	☐
5. Başkalarıyla bakım hakkında konuşmayı arzuluyorum/ özlüyorum.	☐	☐	☐	☐
6. Kendi ilgi alanlarıma ve ihtiyaçlarıma yeterince zamanım kalıyor.	☐	☐	☐	☐
7. Bazen bakıma muhtaç kişi tarafından kendimi kullanılmış gibi hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
8. Bakım durumu dışında kafamı dinlendirebiliyorum.	☐	☐	☐	☐
9. Bakıma muhtaç olan kişinin zorunlu ihtiyaçlarında (örnek: banyo ve yemek) yardımcı olmak bana kolay geliyor.	☐	☐	☐	☐
10. Bazen kendimi „ben olarak“ hissetmiyorum.	☐	☐	☐	☐
11. Benim yaptığım bakım başkaları tarafından gereğince tasdik/takdir ediliyor.	☐	☐	☐	☐
12. Bakım dolayısıyla hayat/yaşam standartım eksildi.	☐	☐	☐	☐
13. Bakımı üstlenmenin kendi kararım olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐
14. Bakıma muhtaç kişinin istekleri bence makul/uygun.	☐	☐	☐	☐
15. Bakımın üstesinden hakkıyla geldiğimi hissediyorum/ düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐
16. Bakım yüzünden sağlığım etkileniyor.	☐	☐	☐	☐
17. Hala içten sevinebiliyorum.	☐	☐	☐	☐

18. Bakım yüzünden ileriye yönelik planlarımdan vazgeçmek zorunda kaldım.	☐	☐	☐	☐
19. Başkalarının bakıma muhtaç olan kişinin durumunu görmeleri beni rahatsız etmiyor.	☐	☐	☐	☐
20. Bakım benim gücümü çok tüketiyor.	☐	☐	☐	☐
21. Çevremin istekleri (misal ailemin) ve bakımın gerektirdiği durum yüzünden „iki arada bir derede“ kaldığımı hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
22. Bakıma muhtaç olan kişi ile aramızın iyi olduğunu düşünüyorum/hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
23. Bakım yüzünden diğer aile mensuplarıyla problemler oluyor.	☐	☐	☐	☐
24. Gene dinlenmemin gerektiğini hissediyorum.	☐	☐	☐	☐
25. Bakım yüzünden geleceğimden endişeleniyorum.	☐	☐	☐	☐
26. Bakımdan dolayı ailemle, akrabalarım, arkadaşlarımla ve tanıdıklarımla olan ilişkim olumsuz etkileniyor.	☐	☐	☐	☐
27. Bakıma muhtaç olan kişinin kaderi beni üzüyor.	☐	☐	☐	☐
28. Bakımın yanında diğer günlük görevlerimi kendi beklentilerime göre yerine getirebiliyorum.	☐	☐	☐	☐

3. Değerlendirme

BSFC anketindeki 28 beyan için aşağıdaki puanlama sistemi öngörülmektedir:

a) **1, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 22 ve 28**

numaralı beyanlar için puanlama:

Cevap:	Puan:
Tamamiyle doğru	0
Çoğunlukla doğru	1
Biraz doğru	2
Doğru değil	3

b) **2, 3, 4, 5, 7, 10, 12, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26 ve 27**

numaralı beyanlar için puanlama tam tersine:

Cevap:	Puan:
Tamamiyle doğru	3
Çoğunlukla doğru	2
Biraz doğru	1
Doğru değil	0

4. Toplam değerin yorumlanması

BSFC değeri, bakımı gerektiren hastalık türünün göz önünde bulundurulması ile yorumlanır. Demans hastalığı durumunda Tablo 1'deki veriler geçerlidir. Tüm diğer demans dışı hastalıklarlarda Tablo 2'deki veriler kullanılır.

BSFC toplam değerinin kategorilere göre yorumlanması

BSFC toplam değerinin kategorilere:

- a) Hiç yada az yüklülük
- b) Orta yüklülük
- c) Ağır yüklülük

Kategorileri için yorumlanması, Psikosomatik rahatsızlık riski taşınıp taşınmadığına bağlıdır. Risk durumları üç kategoriye ayrılmıştır:

- a) Risk az
- b) Risk orta
- c) Risk yüksek

Tablo 1: Demans hastalığı durumundaki BSFC toplam değerinin yorumlanması

BSFC-Değeri	Yüklülük	Psikosomatik rahatsızlık riski	Referans olarak alınan örnekteki sıklık (N = 1236)
0 – 35	hiç yada az	yüksek değil ^{a)}	%33,8
36 – 45	orta	yüksek ^{b)}	%25,3
46 – 84	ağır	çok yüksek ^{c)}	%40,9

^{a)} 0 ile 35 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için fiziksel şikayet derecesi ve ağırlığı (Gießener Beschwerdebogen GBB-24) genel halk hakkındaki beklenti değerleriyle eş durumdadır. Yani sorgulananların %50'si rahatsızlıklar yüzeliğinde (PR) veya 50'nin altında (PR ≤ 50), ve diğer %50 de PR'de 50'nin üzerindedir (PR > 50).

^{b)} 36 ile 45 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için sorgulananların %74'ünde ortalamanın üzerinde fiziksel şikayetler baş göstermektedir (PR > 50).

^{c)} 46 ile 84 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için sorgulananların %90'ünde ortalamanın üzerinde fiziksel şikayetler baş göstermektedir (PR > 50).

Tablo 2: Tüm diğer hastalıklarlarda HPS toplam değerinin yorumlanması

BSFC-Değeri	Yüklülük	Psikosomatik rahatsızlık riski	Referans olarak alınan örnekteki sıklık (N = 591)
0 – 41	hiç yada az	yüksek değil ^{a)}	%61,4
42 – 55	orta	yüksek ^{b)}	%24,4
56 – 84	ağır	çok yüksek ^{c)}	%14,2

^{a)} 0 ile 41 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için fiziksel Şikayet derecesi ve ağırlığı (Gießener Beschwerdebogen GBB-24) genel halk hakkındaki beklenti değerleriyle eş durumdadır. Yani sorgulananların %50’si rahatsızlıklar yüzeliğinde (PR) veya 50’nin altında ($PR \leq 50$), ve diğer %50 de PR’de 50’nin üzerindedir ($PR > 50$).

^{b)} 42 ile 55 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için sorgulananların %74’ünde ortalamanın üzerinde fiziksel Şikayetler baş göstermektedir ($PR > 50$).

^{c)} 56 ile 84 puan arasındaki BSFC toplam değerleri için sorgulananların %90’ünde ortalamanın üzerinde fiziksel Şikayetler baş göstermektedir ($PR > 50$).